

μ'κι ἀδικεῖ (ἀγύριστος ἔγινε, ἔμεινε ἐκεῖ, ὅπου μετέβη) Αἰτωλ. || Φρ. Πάαινε κι ἀγύριστος νά 'σαι! (ἀρά) Ἀπύρανθ.

5) Ὁ μὴ ἀποδημήσας καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἀποκτήσας εἶραν τοῦ κόσμου Κρήτ. Πόντ. (Χαλδ.): *Mh' doū xesuno-izesai, giat' ein' agyristos anthrōpos kai dē gatiēi eīda kánounē 's állois kósmous* Κρήτ. Συνών. ἄβγαλτος Α 2, ξέβγαλτος. 6) Ἐκεῖνος ὅθεν δὲν ἐπιστρέφει τις

Ἡπ. Παξ.: *Στὸν τόπο τὸν ἀγύριστο ποῦ γυρισμοὺς δὲν ἔχει!* ἔνν. πῆγαινε. Ἀρά) Ἡπ. *Τ' ἀνεγύριγο ταξίδι τοῦ κάτω κόσμου* Ἡπ.

β) Οὐς., τὸ μέρος, ἐξ οὗ δὲν δύναται τις ἀ ἐπανέλθῃ, ὁ τόπος ὁπόθεν εἶναι ἀδύνατος ἢ ἐπάνοδος, Ἀδης, μάλιστα ἐπὶ ἀνῶν σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): *Νὰ πὰς 'ς τὸν ἀγύριστονα! Θράκ. (Σαρεκκλ.) Τὸν ἔστειλα 'ς τὸν ἀγύριστο τὸν παλαβό! Ἀθῆν. 'Αι 'ς τὸν ἀναγιούριστο! Μέγαρ. Δέβα 'ς σὸν κρεμὸν καὶ 'ς σὸν ἀγύριστον!* (πῆγαινε εἰς τὸν κρημνὸν καὶ εἰς τὸν ὄλεθρον!) Κερασ. Κοτύωρ. Χαλδ. κ. ἀ. 'Σ τὸν ἀγύριστο! Σύμ. Δέ βλέπω τὴν ὥρα πότε νὰ πάνε 'ς τ' ἀγύριο! Παξ. 'Σ τ' ἀγύριγο! Κεφαλλ. Λευκ. κ. ἀ. 'Σ τ' ἀγύριγα! Κόρινθ. Πβ. ἀγύρισι, ἀγυριστιά. Συνών. ἄγειρτος 2.

Β) Μεταφ. 1) Ἀμετάπειστος, ἰσχυρογνώμων σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): Ἀγύριστο κεφάλι σύνηθ. *Εὐτοῦνος εὐτοῦ, παιδί μου, εἶναι κεφάλι ἀγύριγο* Καλάβρυτ. (πβ. φρ. δὲ γυρίζει τὸ κεφάλι του). Ἀγύριστη γνώμη Μακεδ. (Μελέν.) Ἀγύριστος ἐστάθεν ὅσα λόγια κι ἂν εἴτ' ἄτον Χαλδ. Ἡ σημ. αὕτη καὶ μεσν. Πβ. Βέλθανδρ. καὶ Χρυσάντζ. ἐνθ' ἄν. Συνών. ἀβάγιστος 2. Πβ. ἄγειρτος 1. 2) Ὁ μὴ μεταστραφεὶς εἰς ἄλλο θρησκευτικὸν δόγμα, ὁ μὴ ἐξομώσας Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.): *Ἐγύρτσεν, γιόκσα ἀγύριστος ἐν' ἀκόμαν;* (μετέβαλε τὸ θρησκευτικὸν του δόγμα ἢ ἀκόμη ἐμμένει εἰς αὐτό;) Τραπ. Ἀντίθ. γυριστός, κλωστός.

ἀγυρμός ὁ, Θράκ. (Βιζ.)

Ἰσως τὸ ἀρχ. οὐς. ἀγυρμός. Πβ. Ἡσύχ. «ἀγυρμός» ἐκκλησία, συγκρότησις· ἔστι δὲ πᾶν τὸ ἀγειρόμενον· καὶ τῶν μυστηρίων ἡμέρα πρώτη».

Ἡ ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν περιφορὰ τῶν μετημφιεσμένων (ἴσως λείψανον τῶν ἀρχαίων Διονυσιακῶν τελετῶν).

ἀγύρτης ὁ, λόγ. σύνηθ. καὶ δημῶδ. Πόντ. (Ἀμισ.) ἀγέρτης Πόντ. (Κερασ.)

Τὸ ἀρχ. οὐς. ἀγύρτης.

Ἀπατεῶν, ψεύστης καὶ καθόλου πάσης κακίας μεστός, πρόστυχος ἐνθ' ἄν.: *Τὸν ἀγύρτη!* με γέλασε πάλι λόγ. σύνηθ. *Χάσον ἄτον, ἄτος ἀγέρτης ἐν'* (ἄφησέ τον, μὴ τὸν λάβῃς ὑπ' ὄψιν) Κερασ. *Τῇ ὀκύλλ' ὁ νίγιόν, τῶιπ ἀγέρτης ἔτον!* (τοῦ σκύλλου ὁ υἱός, ὅλως διόλου πρόστυχος ἄνθρωπος ἦτο!) αὐτόθ.

ἀγύτευτος ἐπίθ. Κρήτ. Πόντ. (Τραπ.) Σῦρ. —Λεξ. Περίδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. *γυτευτός <γυτεύω.

Ἐκεῖνος διὰ τὴν θεραπείαν τοῦ ὁποίου δὲν ἔγινε χρήσις ἐπωδῆς, ὁ μὴ γυτευθεὶς ἐνθ' ἄν.: *Εἶχε τ' ἀνεμοπύρωμα καὶ δὲν ἤθελε νά τον γυτέφουνε κ' ἔτσι πέθανε ἀγύτευτος* Σῦρ.

ἀγυψος ἐπίθ. Λεξ. Βυζ. ἄνυψος Λεξ. Λεγο.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἄγυψος.

Ὁ ἄνευ γύψου, ἐπὶ οἴνου. Συνών. ἀγύψωτος.

ἀγύψωτος ἐπίθ. Ἀθῆν.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *γυψωτός <γυψώνω.

Ἐκεῖνος, εἰς ὃν δὲν ἀνεμείχθη γύψος: *Κρασι ἀγύψωτο.* Συνών. ἄγυψος.

ἄγω Ἡπ. Ἰκαρ. Καπ. (Ἀραβάν. κ. ἀ.) Πόντ. (Νικόπ. κ. ἀ.) ἄγον Λέσβ. ἔγγον Τσακων. Α' πληθ. ὑποτακτ. ἄγωμε Ἀντικύθ. Κρήτ. Κύπρ. Πόντ. (Ὁφ. Τραπ.) ἄγ' με Καπ. (Σινασσ.) ἄωμεν Κύπρ. ἄωμε Νάξ. (Φιλότ.) ἄουμεν Κύπρ. ἄωμε Χίος ἄμε Πόντ. (Κερασ.) ἄμ' Καπ. ἔμ' Καπ. Β' ἐνικ. προστ. ἄμε κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Σούρμ. Τραπ. Χαλδ.) ἄμεν Πόντ. (Σινώπ.) ἄμεν-νε Μεγίστ. ἄμ-με Σύμ. ἄμε Καπ. (Σινασσ.) ἄμι βόρ. ἰδιώμ. ἄμη Ἀπουλ. Λυκ. (Λιβύσσ.) ἄμα Καπ. (Ἀραβάν. κ. ἀ.) ἄμο Ἀπουλ. (Καλημ.) ἄμονε Ἀπουλ. (Καλημ. κ. ἀ.) ἔμα Κάρπ. ἄγε Λευκ. ἄγγε Τσακων. ἐντ'ε Τσακων. ἄγι Λέσβ. ἔγε Σίκιν. ἄγια Κύπρ. ἄε Θεσσ. Κεφαλλ. Κύμ. Λευκ. Σίφν. κ. ἀ. ἄε-δὲ Εὔβ. (Κύμ.) χάε Πελοπν. (Μάν.) ἄι Ἡπ. Κῶς Λέσβ. Λευκ. Πελοπν. (Καλάβρυτ.) Πόντ. (Νικόπ.) Σίφν. Τῆλ. κ. ἀ. χάι Πελοπν. (Κυνουρ.) ἄ πολλαχ. χὰ Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀρτοτ.) χάντε Σύμ. χαντι Πόντ. (Σινώπ.) χάγκε Τσακων. ἄδε Κρήτ. κ. ἀ. ἄδε Χίος (Καρδάμ.) χάδε Εὔβ. (Κύμ.) ἄντες πολλαχ. ἄδες Κρήτ. κ. ἀ. ἄδι Θράκ. (Αἰν.) Ἰμβρ. Κυδων. ἄντε σύνηθ. ἄντε-ντε πολλαχ. ἄιτε πολλαχ. καὶ Καπ. ἄιδες Κρήτ. κ. ἀ. ἄιδι Λέσβ. ἄντιον Πελοπν. (Μάν.) ἄιτε Πελοπν. (Λακων.) ἔς Κέρκ. Β' πληθ. προστ. ἄγωμέτε Κρήτ. ἄμετε Κάσ. Κεφαλλ. Κρήτ. Κύπρ. Κῶς Νίσυρ. κ. ἀ. ἄμιτι Θεσσ. ἄμ'τε Καπ. (Σίλ. κ. ἀ.) ἄμέτε Καπ. Κάρπ. Κρήτ. Κῶς Νίσυρ. Σίφν. κ. ἀ. ἄμέντε Καπ. (Φάρας.) ἄμέστεν Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) ἄμέτι Λέσβ. κ. ἀ. ἄμέστι Ἡπ. ἄμισι Ἡπ. ἄμητε σύνηθ. καὶ Πόντ. ἄμητε Λυκ. (Λιβύσσ.) ἄγιᾶτε Κύπρ. ἄετε Κύπρ. ἄγ'τε Καπ. (Σινασσ.) κ. ἀ. ἄγ'τι Λέσβ. ἄτε Κύπρ. Πελοπν. (Σαραντάπ.) Πόντ. κ. ἀ. ἀτῆτε Θράκ. Πόντ. (Ἀμισ. κ. ἀ.) ἄτ' Κύπρ. χάτε Κύπρ. Κῶς Πόντ. ἄτες Κύπρ. χάτες Κύπρ. ἄιτε Ἡπ. Καπ. Κύπρ. Κῶς Πελοπν. (Λάστ.) Πόντ. (Σάντ.) ἀιτῆστε Θεσσ. (Ὀλυμπ.) χάιτε Κύπρ. Κῶς χαιτέστε Πόντ. ἄιστε Ἡπ. Κρήτ. Πελοπν. (Οἶν.) χάιστε Πελοπν. (Καλάβρυτ. Τρίκκ.) κ. ἀ. χάστε Πελοπν. (Μάνη) ἄιδι Ἡπ. (Ζαγόρ.) χάισι Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἄιδιτε Πελοπν. (Μεγαλόπ.) ἄντε σύνηθ. ἀντῆτε Θράκ. χαντῆστε Σύμ. ἀδέστε Κρήτ. Νάξ. ἀδίτι Σκόπ. ἀδοῦδε Βιθυν. ἀδοῦτι Κυδων. ἀντέστε σύνηθ. ἄιδεστε Κρήτ. ἄιδεστε πολλαχ. ἄιδιτι Λέσβ. ἄιδοῦτι Λέσβ. (Καλλον. Φίλ.)

Τὸ ἀρχ. ἄγω. Οἱ τύπ. ἄγωμε, ἄμε, ἄμέτε καὶ μεσν., ὁ δὲ ἄγωμέτε καὶ παρὰ Σαχλίκ. Τὸ ἄμε προήλθεν ἐκ τοῦ ἄγωμε κατὰ συγκοπήν, περὶ οὗ πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,111, τὸ δὲ ἄωμε κατὰ σύμφυρ. ἐκ τοῦ ἄγωμε καὶ ἄμε. Περὶ τοῦ τονισμοῦ τοῦ ἄμέτε καὶ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ ἀμήτε πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,98. Τὸ ἀμέστε κατὰ τὸ πέστε, δέστε κτλ. Ὁ τύπ. ἄμη προήλθεν ἐκ τοῦ πληθ. ἀμήτε, ὁ δὲ ἔμα ἐκ τοῦ ἄμε κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἔλα, μεθ' οὗ ἐνίοτε συνεκφέρεται ὡς ἄμε κ' ἔλα. Ὁ ἄτε ἐκ τοῦ ἄετε παρὰ τὸ ἄγετε, ὁ δὲ ἄντε ἢ ἐκ τοῦ ἄτε τοῦ ἀήχου τ τραπέντος εἰς ἡχηρόν νι ἢ ἐκ τοῦ ἄ καὶ τοῦ νιτέ. Πβ. ἔλα νιτέ, μίλα νιτέ καὶ τὸ ἀρχ. «ἄγε δῆ». Τὸς τῶν τύπ. ἄτες καὶ χάτες ὀφείλεται εἰς τὴν συνεκφ., οἷον ἄτε 'ς τὸ καλό, χάτε 'ς τὴν ὀργή-'ς τὸ διάβολο. Τὸ ἀρκτικὸν χ τύπων τινῶν, ὡς χάτε, χάιστε, χάδε, χάγκε, εἶναι παράστασις

τοῦ δασέος πνεύματος τοῦ ἐξερχομένου τοῦ στόματος ἐπὶ ἐμφάσεως. Περί τοῦ ἔργου ἰδ. ΣΔεινάκ. ἐν Ἀθηνᾶ 30 (1927) 197.

1) Μετβ. ὁδηγῶ, φέρω, κομίζω, ἐπὶ ἐμψύχων καὶ ἀψύχων Λέσβ. Τσακων.: *Ἐλα ὑπνου τὸ ἔπαρ' του τὸ ἄγι του 'ς τ' ἀγᾶ τ' ἀμπέλ'* (βανκάλ.) Λέσβ. *Κάκια ν' ἤγκιαῖ ἔγγουντε ἀθρξοῖτοι* (κάπου τὴν ὁδήγουν ἄνθρωποι) Τσακων. || Ἀσμ.

Ἐλα τοὶ σύ, μικρὸ πουλλί, τοὶ φάγι τοῦ μυαλό μου τοὶ χιριτίσματα πουλλὰ ἄγι 'ς τὴ Ρηγινιώ μου

Λέσβ. Μετὰ τῆς σημ. ταύτης λέγονται καὶ οἱ τύπ. ἄγωμε (ἀρχ. ἄγωμεν), ἄγωμέτε, ἄμε, ἀμέτε, ἀτῆτε καὶ ἄντε καὶ λουτοί, οἱ ὅποιοι ἔλαβον σημ. προστ. ἄγε, ἄγετε κοιν. *Ἀμε τὸ σακκί 'ς τὸ σπίτι σας κοιν.* *Ἀμε τὸ κἀνιστρο τῆς ξένης γυναίκας Θήρ.* *Ἀγωμε τὸ καλάθι 'ς τὸ σπίτι σας* (φέρει, κόμισον) Κρήτ. κ. ἁ. *Ἀγωμέτε τὸ μουλάρι 'ς τὸ στάβλο* (ἀγάγετε, ὁδηγήσατε) αὐτόθ. *Ἐπαρ' ἀτὰ τὰ μαργαριτάρᾳ καὶ ἄτ' ἄμε τα 'ς τὸ σπίτι σου* (λάβε αὐτὰ τὰ μαργαριτάρια καὶ πηγαίνε τα εἰς τὸ σπίτι σου) Πόντ. (Ἀμισ.) *Ὅπου νὰ πάτε ἄμ' τε με* (ὅπου δήποτε καὶ ἂν μεταβῆτε, ὁδηγήσατέ με μαζί σας) Καππ. *Ἀτῆτε ἀτόνα τὸν κερατᾶ, κρεμασῆτε τονε!* (ἀπαγάγετε αὐτὸν τὸν κ., ἀπαγχονίσατέ τον) Πόντ. (Ἀμισ.) *Ἀδὶ τα* (πηγαίνε τα, φέρε τα) Θράκ. (Αἰν.) || Ἀσμ.

Ἵ ὅλα τὰ κάστρα ἀμέτε με

καὶ 'ς σοῦ Νικαίας τὸ κάστρο μὴ με στεῖλ' τε

(εἰς ὅλα κτλ.) Καππ. 2) Ἀμτβ. πορεύομαι, πηγαίνω κοιν. καὶ Καππ. Τσακων.: *Ἀιντε νὰ δῆς.* *Ἀιντε νὰ φέρης.* *Ἀιντε 'ς τὸ καλό!* *Ἀι 'ς τὰ κομμάτια!* (πηγαίνε νὰ χαθῆς, ἂς πάη νὰ χαθῇ!) *Ἀ 'ς τὸ διάβολο!* (ἀρά.) *Ἀ 'ς τὴ δουλειά σου!* σύνθηθ. *Ἀς ἄγω Καππ.* *Ἀς ἄγῃ σ' ἐσένα αὐτόθ.* *Ἄγια νὰ φέρης τὲς αἶγες Κύπρ.* *Ἀγῆατε 'ς τὴ δουλειά σας αὐτόθ.* *Χάε γιὰ τὸν πνευματικὸ Μάν.* *Ἐντῆς φέρε κᾶβα* (πηγαίνε νὰ φέρης ξύλα) Τσακων. *Ἐντῆς, καμπζί μου* (πηγαίνε παιδί μου). *Ἐντῆς τὸ καλὲ* (πηγαίνετε εἰς τὸ καλό). *Ἐγκου τζαὶ παρζίου* (πηγαίνοέρχομαι) αὐτόθ. *Ἀντε 'ς τὸ μῆνι!* (πηγαίνε εἰς τὴν ὁργήν!) Κάλυμν. *Ἀδέστε 'ς τὴν εὐκὴ τοῦ Θεοῦ!* Κρήτ. *Ἀντε γιὰ νερό Λακων.* *Χάιντε μου νὰ ἰδῆς* (πηγαίνε σὲ παρακαλῶ νὰ ἰδῆς, πηγαίνε πρὸς χάριν μου) Καλάβρυτ. *Χάιντεστέ μου!* (ἐνν. 'ς τὸ καλό) αὐτόθ. *Χάιστι σεῖς τώρα 'ς τὸ σπίτι Αἰτωλ.* *Ἀουμάκει* (ἐκ τοῦ ἄουμε ἐκεῖ = τρέξε πρὸς χάριν μου) Νάξ. *Χαί 'ς τοὺν κόρακα μ' οὐλον τοῦ σπουριτί σ'!* (πηγαίνε εἰς τὸν διάβολον σὺ καὶ ὅλη ἡ γενεά σου) Αἰτωλ. *Χάγκε τὸ γέρον τὸ διάβολο!* (πηγαίνε 'ς τὸ γέρον τὸ διάβολο!) Τσακων. *Ἐς 'ς τὴ μάννα σου* (πηγαίνε 'ς τὴ μάννα σου) Κέρκ. *Ἐς 'ς τὸν ἀνεμο!* (ἀρά) αὐτόθ. *Ἐς νὰ νὰ χαθῆς!* αὐτόθ. || Φρ. *Ἀγε καλεῖά σου!* (ἐκ τοῦ ἄγε κάμε δουλειά σου = φύγε! Πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,198) Λευκ. *Χαί φάε δρόγκαλα!* (λέγεται πρὸς τὸν ἀνοηταίνοντα) Πελοπν. (Σαραντάπ.) || Αἰνιγμ. *Ἐνα πρᾶμα ἔγγουντα ἔγγουντα τζαὶ κίσου ὦγ' ξεικάζοντα* (ἕνα πρᾶμα πάει πάει καὶ πίσω δὲν κοιτάει. Τὸ βόλι ἢ ὁ ποταμός) Τσακων. || Ἀσμ.

Βάλτ' του περίσσια τὴν ταή, τὴ μεταξένια σέλλα καὶ τὰ βαρεὰ τὰ φάλαρα, τί θά' γω μοναχός μου

Ἡπ.

Ἀγι, ὦ Ἀριτοῦσα μου, τοῦ σπίτι μας τοῦ ξέρεῖς

Λέσβ.

Ἀγι, μάννα μου, 'ς τοῦ καλό σ', ἄγι 'ς τ' ἀρχοντικό μας αὐτόθ.

Ἀστε, βάες, στρώσετε τὴν κλίνην τὴν ἀπάνω

Κύπρ. Ἐν ταύτῃ τῇ σημ. εὐχρηστεῖ καὶ τὸ α' πληθ. πρόσ. τῆς ὑποτακτ. ἄγωμε, ὅπερ ὁμῶς ἔλαβε σημ. β' προσ. ἐνικ. ἢ πληθ. προστ. σπανιώτατα, ὥς φαίνεται, διατηρήσαν τὴν

ἀρχικὴν αὐτοῦ σημ. Καππ. (Σινασσ.) Κρήτ. Πόντ. (Ὁφ.) κ. ἁ.: *Ἀγωμε νὰ φέρης Κρήτ.* *Ἀγωμε νὰ φέρετε αὐτόθ.* *Ἀγωμε κάμε δουλειά σου αὐτόθ.* *Ἀγωμέτε νὰ δῆτε αὐτόθ.* *Ἀγωμε μοναχός* (πηγαίνε μόνος) Πόντ. (Ὁφ.) *Ἐσὺ ἄγωμε ἐμπρός, ὁ ἄρθωπος ἂς ἔρται ἀποπίσ'* (σὺ πηγαίνε ἐμπρός, ὁ ἄρθωπος ἂς ἔρχεται ἀποπίσω) αὐτόθ. *Ἀγ' με σὺ κ' ἐγὼ ἔρχομαι μαναδὴ μ'* Καππ. (Σινασσ.) || Ἀσμ.

Χελιδονάκι μου γοργό, γοργό μου χελιδόνι,

δέψω σε θέλω κι ἄγωμε, δέψω σε θέλω κι ἄμε

'κειὰ ποῦ 'χω μιὰ βαλαῖα φιλιὰ καὶ μιὰ γαινούργι' ἀγάπη

(κειὰ = ἐκεῖ) Κρήτ. Ἡ σημ. αὕτη καὶ μεσν. Πβ. Χρον. Μορ. Η στ. 3787 (ἐκδ. JSchmitt) *ἄγωμε εἰς τὸν τόπον σου τὰ κάστρα νὰ φυλάξης.* Ὁμοίως τὸ ἄμε καὶ ἔμ' διατηρήσαντα καὶ τὴν ἀρχ. σημ. ἐν Καππ. καὶ Πόντ. (Κερασ.) προσέλαβον καὶ σημ. β' ἐνικ. προσώπ. προστ., τούτου δὲ ὁ πληθ. ἄμετε-ἀμέτε-ἀμῆτε β' πληθ. προσώπ. προστ. κοιν. καὶ Ἀπουλ. Πόντ. (Σινώπ.): *Ἀμε κ' ἔλα.* *Ἀμε νὰ μοῦ φέρης τὰ ρουχὰ μου.* *Ἀμε πὲ τῆς ἀδερφῆς σου νὰ 'ρθῇ.* *Ἀμε 'ς τὸ καλό.* *Ἀμε 'ς τὴν εὐκὴ τοῦ Θεοῦ!* σύνθηθ. *Ἀμε 'ς τὸ γέρον διάβολο!* Ζάκ. *Ἀμε 'ς τ' ἀνάθεμα!* Σύμ. *Ἀμε νὰ χαθῆς!* Μάδυτ. *Ἀμε ποῦ νὰ σὲ πάνε οἱ τέσσερις!* (πηγαίνε ποῦ νὰ σὲ πάν νεκρὸν ἐπὶ τοῦ φερέτρου εἰς τὸν τάφον! Λέγεται πρὸς τὸν μὴ θέλοντα νὰ μεταβῇ, ὅπου πέμπεται) Θήρ. *Ἀμι, νὰ μὴ σι στεῖλουν!* (ἐνν. 'ς τὸ διάβολο. Ἀπειλὴ κατὰ τοῦ μὴ θέλοντος νὰ φύγῃ ἢ νὰ μεταβῇ ὅπου πέμπεται) Σάμ. *Ἀμε!* (μετ' ἐμφάσεως λεγόμενον = φύγε! χάσου! ξεκκουμπίσου!) Πελοπν. (Οἶν.) *Ἀμέτε νὰ 'δῆτε ἂν ἔρχεται ὁ πατέρας σας Κρήτ.* *Ἀμέτε δά, ἂς εἶναι κι ἀργὰ Σίφν.* *Ἀμετε τώρα φέρετε Κῶς Ἀμέτε κ' ἔλατε αὐτόθ.* *Ἀμιτι 'ς τοῦ διάβολου!* Θεσσ. *Ἀμῆτε 'κει ποῦ δὲ σᾶς στεῖλλω!* (εὐφημ. ἀντὶ τοῦ 'ς τὸ διάβολο!) Κῶς *Ἀμῆτε!* (ἀπέλθετε, φύγετε πάραυτα!) Πόντ. (Σινώπ.) *Ἀμε καλεῖά σου!* (ἐκ τοῦ ἄμε κάμε δουλειά σου) Πελοπν. (Ἀρκαδ. κ. ἁ.) Πβ. ἄνωτ. *ἄγε καλεῖά σου.* *Ἀμε καὶ σὺ!* (ἐπὶ θαυμασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως = καλέ, τί λές!) Ζάκ. Πόντ. *Ἀμε τῶαι νὰ πᾶς τὸ παιδὶν ἤρην ἕνα βοσκόν* (διαρκῶς βαδίζον κτλ.) Κύπρ. *Ἀμεν-νε μὲ τὰ νερά του νὰ τὸν καταφέρης* (πηγαίνε μὲ τὴν ιδέαν του διὰ νὰ τὸν πείσης) Μεγίστ. *Σοῦ ἄμονε 'ς τὴν ἀδερφή μου* (σοῦ = σὺ) Ἀπουλ. *Εἰς τὸ ἄμε ἐπήμαεν καλά, εἰς τὸ στραφῆν' μας ὁμῶς ἐδυσκολευτήκαμεν πολλὰ* (στραφῆν' = ἐπάνοδος) Κύπρ. *Ἀς σ' ἄμε κ' ἔλα, ἄμε κ' ἔλα, τὰ ποδάρά μ' ἐξῆβαν* (ἀπὸ τὸ ἄμε κ' ἔλα ἐβγήκαν τὰ ποδάρια μου, ἦτοι ἐξηρθερώθησαν) Κερασ. *Ἀς ἄμ' ἢ Ἀς ἔμ' (ἄγωμεν) Καππ.* *Ἀι ἂς ἄμε 'ς σ' ὁρος* (ἐμπρός, ἂς πηγαίνωμεν εἰς τὸ ὁρος) Κερασ. || Ἀσμ.

Κι ὥστε νὰ πῇ ἔχετε γειάν, ἐπῆρεν χίλια μίλια,

κι ὥστε νὰ π' ἔμα 'ς τὸ καλό, ἐπῆρε δυὸ χιλιάδες

Κάρπ.

Σύριτ', ἀμῆτ', ἀδέρφια, 'ς τὴν ὦρα τὴν καλὴ

Λυκ. (Λιβύς.) 3) Οἱ τύπ. ἄγε, ἄγετε, ἄμε καὶ οἱ ἐκ τούτων προελθόντες λαμβάνονται ὡς μόρια παρακελευσματικά κοιν. καὶ Καππ. (Φερτ. κ. ἁ.) Πόντ. (Κερασ. Νικόπ. Τραπ. Χαλδ.): *Ἀγι νὰ παγαίνουμι* (ἐμπρός, ἂς πηγαίνωμεν) Λέσβ. *Ἀγι νὰ πά δοῦμι τὰ βόδια αὐτόθ.* *Ἀγια, βρέ, παρπάτει Κύπρ.* *Ἀγια τδοιμήσου, μάννα μου, τῶ ἐγὼ σὲ νουνορίζω αὐτόθ.* *Ἀε πιάσε πιρούνι* (ἐμπρός, ἄρχισε νὰ τρώγῃς) Σίφν. *Ἀι νὰ φύγουμι* Πελοπν. *Ἀι σύρι 'ς τὴ μάννα σ'* (ἐμπρός, πηγαίνε εἰς τὴν μάνναν σου) Μακεδ. *Χαί νὰ πάμε Κυνοῦρ.* *Χά νὰ φύγουμι Αἰτωλ.* *Ἀι, μελίσση, αἰ!* (προτροπὴ πρὸς ἀροτῆρα βοῦν, ἐμπρός! ἐπὶ τὸ ἔργον!) Τῆλ. *Ἀγ' ἂς ἔχρουμαι* (ἂς ἔλθω) Νικόπ. *Ἀντ' ἂ φάωμεν* (ἐμπρός, νὰ φάγωμεν) Χίος *Χαίᾶ* ἂς πάμε Πόντ. (Χαλδ.) *Ἀιντε ἂς ἄμε Καππ.* (Φερτ.) *Ἀιτι νὰ παλαί-*

ρουμ' Σαμοθρ. "Αἰτε πάμε Πόντ. (Τραπ.) "Αἰντε κολυμπή-
 ρουμε "Ηπ. "Αἰτε ἄς ἄμ' (ἐμπρός, ἄς πηγαίνωμεν) Καπ.
 Αἰτε νὰ δακώσουμε νὰ χαϊψιά, γιατί εἶμαι νηστικός ἀπὸ τὴν
 ὕγῃ Πελοπν. (Σαραντάπ.) "Αἰστε, παιδιά μ', νὰ φύγουμε
 "Ηπ. "Αἰδεστε νὰ κλώνωμε Κρήτ. Χαϊτέστε ἄς πάμε Πόντ.
 Αἰδοῦντι νὰ πλαγιάσουμι Λέσβ. (Καλλον.) Γιὰ ἀδέτι νὰ τελειώ-
 ουμι γλήγουρα τὴ δ'λειά μας Αἰτωλ. Χάιντε χάιντε κ' ἐπῆγε
 βραδέως, ἀλλὰ διαρκῶς βαδίζων ἔφθασε) Πελοπν. (Σου-
 πεν.) Χάιντε χάιντε χάιντε 'ς τὴ δουλειά, ὡς ποῦ ξεπατώθη
 διαρκῶς ἐργαζόμενος ἀπέθανεν ἐκ κοπώσεως) Πελοπν.
 Τρίκκ.) "Αδε δὰ καὶ θὰ λογαριαστούμενε! (μένε ἡσυχος καὶ
 ἄλογ.) "Απειλή) Κρήτ. "Εχον 'ς τοῦ σπῖτ' ἕνα κρασέλλ' ποῦ
 αἰδι αἰδι! (ἔχω εἰς τὸ σπῖτι ἕνα κρασί ποῦ σ' ἐνθουσιάζ-
 ει) Λέσβ. "Αμε νὰ πὰς (πήγαινε) Πελοπν. (Λακων.) κ. ἄ.
 Αμε δέβα (πήγαινε δέβα = διάβαινε) Κερασ. "Α τὴ μία
 ἃ τὴν ἄλλη, ἀγαστρώνεται ἡ βασίλισσα μετὰ τὸ δράκω (ἐκ
 παραμυθ.) Θήρ. Τοὺς ἔδουσι ἀπὸ λίγου κρασί νὰ πιοῦν κὶ ἃ
 'κόμα λίγου ἃ 'κόμα λίγου, ὅσο ποῦ τοὺς μέθ'σι καλὰ καλὰ
 (ἐκ παραμυθ.) Θράκ. (Ἀδριανούπ.) || Φρ. "Α νὰ σὲ δῶ!
 (προτροπή) σύνθηθ. "Αι δὰ κ' ἐγὼ σὲ σάζω! (ἃ, ἔννοια σου
 καὶ ἐγὼ θὰ σε διορθώσω! "Απειλή) Λευκ. "Αι δὰ κ' ἔννοια
 σου! (συνών. τῇ προηγουμένῃ) αὐτόθ. "Αιδε κ' ἐσύ! (σιώπα,
 καλὲ καὶ σύ! κυρίως φύγε ἀπ' ἐδῶ μ' αὐτὰ ποῦ λές!) Πόντ.
 (Χαλδ.) Καλέ, ἄντες! (συνών. τῇ προηγουμένῃ) σύνθηθ.

ἀγωγή ἡ, λογ. κοιν.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀγωγή.

"Η ἐξάσκησις νομίμου δικαιώματος πρὸς ἐπιδίωξιν
 διὰ τῆς δικαιοσύνης τῶν ὀφειλομένων ἢ ἐπανόρθωσιν
 ἐπενεχθέντος ἀδικήματος, συνήθως μετὰ τῶν ρ. κάνω
 καὶ κινῶ: Τοῦ ἔκαμα ἀγωγή διὰ νὰ τοῦ πάρω τὰ χρεωστού-
 μενα. "Αν δὲ σοῦ τὰ δώσῃ τὰ χρήματα, νὰ τοῦ κινήσῃς ἀγωγή.

ἀγῶγι τό, ἀγῶγιου Μακεδ. (Χαλκιδ.) ἀγῶγι σύνθηθ.
 ἀγῶι σύνθηθ. ἀώι Κάμπ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ. ἄ. ἀγῶιν
 Χίος ἀγῶδιν Λυκ. (Λιβύσσ.) 'γῶι Λεξ. Λεγρ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀγῶγιον = φορτίον ἀμάξης.

1) "Η δι' ἀγωγέως μεταφορὰ πράγματός τινος Σίφν.
 Σκόπ. κ. ἄ.: "Εμένα θὰ μοῦ κωσιτίσουν τ' ἀγῶγια καὶ τὰ
 μαντζώματα (μαντζώματα = συγκομιδὴ ἐλαιῶν) Σίφν. Τέσσιρ'
 ἀγῶγια ἔκαμα σήμιρα μὲ τοῦ γαῖδουρ' σας Σκόπ. 2) "Η
 διὰ τὴν μεταφορὰν ἀμοιβῇ, τὰ κόμιστρα, τὰ μεταφορικά
 σύνθηθ.: "Εκατὸ δραχμὲς εἶναι τὸ ἀγῶγι. Κουβαλεῖ ὅλη μέρα
 πέτρες καὶ παίρνει ἕνα σωρὸ ἀγῶγια σύνθηθ. || Παροιμ.
 Τ' ἀγῶι ξυπνᾷ τὸν ἀγωγιάτη (ἢ προθυμία καὶ τὸ ἐνδιαφέ-
 ρον ἐξεγείρονται ἐξ ἐλπίδος κέρδους) σύνθηθ. β) Τὸ
 ποσὸν τοῦ ἐλαίου τὸ παρεχόμενον εἰς τὸν ἰδιοκτήτην
 ἐλαιωτριβείου ὡς ἀμοιβῇ διὰ τὸ ἄλεσμα τῶν ἐλαιῶν Παξ.:
 Τοῦ εἶπα, ἔλα νὰ πάρῃς τ' ἀγῶι σου, γιατί θάν τὸ πουλήσω
 τὸ λάδι μου. γ) Κέρδος, συμφέρον Σίφν.: Αὐτὴ ἡ δου-
 λειά δὲν ἔχει ἀγῶγι 3) "Η ἐπὶ μεταφορᾷ μίσθωσις
 φορτηγοῦ ζώου ἢ ὀχήματος σύνθηθ.: "Ο ἀμαξᾶς ἔχει
 ἀγῶι. "Ο ἀγωγιάτης εὐρῆκε ἀγῶγι. Θὰ πιάσω ἀγῶγι. "Εχω
 ἀγῶγι γιὰ τὸ δεῖνα μέρος σύνθηθ. "Αγῶγια τώρα δὲν κάνω
 Μύκ. || Φρ. "Εχει ἀγῶγι (ἐπὶ γυναικὸς ἐπιμόρφου διαγω-
 γῆς. Πβ. τὰ ἀρχ. μισθοῦσθαι, μίσθωμα, ἐπὶ τῶν ἐταιρῶν
 λεγόμενα) Ἀρχαδ. || Παροιμ. Τ' ἄλογο ἀποκάτω ἀπ' τ' ἀγῶγι
 ψοφάει (ἐπὶ τοῦ τὰ πάντα διὰ τὸν μισθὸν ὑπομένοντος)
 ἸΒενιζέλ. Παροιμ.² 289,64. 4) Ὑποζύγιον, φορτηγὸν
 ζῶον Λέρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Λακων.): Μιὰ 'νχεᾶ
 φρυόει πρέπει νὰ φέρετε μετ' ἃ ὅγια νὰ χωματίσωμε δὸ δῶμα
 ('νχεᾶ = νυχεᾶ, ὀλίγον, φρυόει = κοκκινόχωμα) Ἀπύρανθ.

ἀγωγιάζω "Ηπ. Πελοπν. (Γέρμ. Καλάβρυτ. Οἰν.)
 Σῦρ. ἀγονιάζον Θράκ. (Ἀδριανούπ.) ἀγουιάζον Στερελλ.
 (Αἰτωλ.)

Τὸ μεσν. ἀγωγιάζω.

1) 1) Δίδω, παρέχω ζῶον μετ' ἀγῶγι, μισθῶ "Ηπ.
 Θράκ. (Ἀδριανούπ.) κ. ἄ.: Τὸ ἀγῶγιασα τ' ἄλογο εἴκοσι
 γρόσια "Ηπ. 2) Λαμβάνω ζῶον μετ' ἀγῶγι, μισθοῦμαι
 "Ηπ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Οἰν.) Στερελλ. (Αἰτωλ.): Θέλω
 νὰ 'βρω κᾶνα ζῶ ν' ἀγωγιάσω Καλάβρυτ. "Αγῶγιασα τὸ μου-
 λάρι τοῦ δεῖνα καὶ κονβάλησα χωρῶκι (ἄσβεστον) Γέρμ.
 "Αγῶγιασα μπλάρ νὰ πᾶν Αἰτωλ. "Αγωγιάστηκαν τ' ἄλογα
 ἀπὸ τὸν δεῖνα "Ηπ. || Φρ. "Αγῶγιασα τοῦ διάουλου μ' μ' αὐτὸ
 τοῦ μπλάρ π' ἀγόρασα (ἐπὶ ἡμιόνου δυστρόπου) Αἰτωλ.

3) Μετέρχομαι τὸν ἀγωγέα, ὑπηρετῶ ὡς ἀγωγιάτης
 "Ανδρ.: Θὰ 'ρχω τὸ ἐγὼ ν' ἀγωγιάζω. II) Παθ. μεταφ.
 ἀσθενῶ Πελοπν. (Τρίκκ. Συκεᾶ Κορινθ.): "Αγωγιάστητε
 ὁ δεῖνα Τρίκκ. Πάλι μοῦ ἀγωγιάστητε τὸ παιδί αὐτόθ.
 Ν' ἀγωγιάστης! (νὰ περιπέσῃς εἰς βαρεῖαν ἀσθένειαν!
 "Αρά) Συκεᾶ Κορινθ. III) "Εξαφανίζομαι Πελοπν.
 (Καλάβρυτ. Συκεᾶ Κορινθ.): "Αγωγιάσ' ἀπὸ μπροστά μου!
 (νὰ φύγῃς! Συνών. φρ. νὰ γκρεμιστῇς! "Αρά) Καλά-
 βρυτ. Τ' ἀγωγιασμένο, τί μοῦ 'κανε! (τὸ ἄξιον ὀλέθρου,
 ὁ εἶθε ν' ἀπόλῃται. "Αρά) Συκεᾶ Κορινθ.

ἀγῶγιασμα τό, Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κορινθ.) κ. ἄ.

"Εκ τοῦ ρ. ἀγωγιάζω. "Η λ. καὶ παρὰ Σομ.

Μίσθωσις ὑποζυγίου ἐνθ' ἄν.: Θέλω νὰ 'βρω κᾶνα
 μουλάρι γι ἀγῶγιασμα Καλάβρυτ.

ἀγωγιάτης ὁ, κοιν. ἀγωγιάτ'ς Πάρ. (Λεῦκ.) ἀγου-
 γιάτ'ς "Ηπ. (Κόνιτο.) "Ιμβρ. Σάμ. ἀγουιάτ'ς Στερελλ.
 (Αἰτωλ.) κ. ἄ. ἀγωγιάτα Τσακων.

"Εκ τοῦ οὐσ. ἀγῶγι. "Η λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

1) "Ο ἔχων ὑποζύγιον ἢ ἄμαξαν, ἐφ' ὃν μεταφέρει
 ἀνθρώπους ἢ πράγματα ἐπὶ μισθῶ κοιν. καὶ Τσακων.:
 Πάει πράματα ὁ ἀγωγιάτης κοιν. || Παροιμ. "Ο ἀγωγιάτης
 νὰ 'ν' καλὰ κὶ ἄλογα εἶναι τόσα! (ἐπὶ γαμβροῦ δυναμένου
 νὰ εὐρῇ καὶ ἄλλην νύμφην ἐν περιπτώσει διαλύσεως μνη-
 στείας) Παξ. Συνών. κίρατζῆς. 2) "Ο μισθωτὸς
 ἄλωνιστῆς (ἐκ τῆς σημ. τοῦ μεταφέρειν τι ἐπὶ μισθῶ
 προέκυψεν ἢ τοῦ ἐργάζεσθαι καθόλου ἐπὶ μισθῶ, ὅθεν
 καὶ ἡ τοῦ ἄλωνίζεσθαι) Πελοπν. (Ὀλυμπ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.):
 Ποῖον εἶχες ἀγουιάτ' π' ἀλώθ'σι τοῦ σιάρ' σ'; Αἰτωλ. 3)
 Πληθ. ἐν ἡ συνθηματικῇ γλώσσῃ οἱ πόδες "Ηπ. (Κόνιτο.)

ἀγωγιάτικος ἐπίθ. "Ανδρ. Θήρ. κ. ἄ. — Λεξ. Περίδ.
 Βυζ.

"Εκ τοῦ οὐσ. ἀγωγιάτης. Πβ. μεσν. ἐπίθ. ἀγω-
 γιατικός.

1) "Ο ἀνήκων εἰς τὸν ἀγωγιάτην ἐνθ' ἄν.: "Αλογο ἀγω-
 γιάτικο Λεξ. Περίδ. Βυζ. 2) Τὸ οὐδ. οὐσ., ἡ ἀμοιβῇ
 τοῦ ἀγωγέως διὰ τὴν μεταφορὰν πραγμάτων, κόμιστρα,
 μεταφορικά Λεξ. Περίδ.: Πλήρωσε τὸ ἀγωγιάτικο. Πβ.
 ἀγῶγι.

ἀγωγίζω ἀμάρτ. ἀουίζω Κάμπ.

"Εκ τοῦ οὐσ. ἀγωγός.

"Ανοίγω ἀγωγόν, ὁχετὸν ὕδατος.

ἀγωγός ὁ, "Ικαρ. Κρήτ. Χίος κ. ἄ. ἀωός "Ικαρ.
 Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἀγός "Ηπ. ("Αρτ.) Θράκ. (Αἰν. Γανόχ.
 Γέν. Μυριόφ. Περίστασ. Σαρεκκλ.) "Ιμβρ. Προπ. ("Αρτάκ.

